

які діють в межах кримінального закону; особи, які порушують кримінальний закон; 2) залежно від ролі під час здійснення правосуддя: особи, які беруть участь в кримінальному провадженні; особи, які приймають участь у виконанні покарання та реалізації інших заходів кримінально-правового впливу.

Список використаної літератури:

1. Борисов В. І., Фріс П. Л. Ефективність кримінально-правової політики. *Вісник Асоціації кримінального права*. 2014. № 1 (2). С. 1–18. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/07/2_1.pdf.
2. Макаренко А. С. Суддівський розсуд при призначенні покарання в Україні: монографія. Одеса: Юридична література, 2013. 272 с.

Ключові слова: кримінально-правова ідеологія, суб'єкти кримінально-правової ідеології, учасники кримінально-правової ідеології, кримінально-правова політика, суб'єкти кримінально-правової політики, учасники кримінально-правової політики, протидія злочинності.

Ключевые слова: уголовно-правовая идеология, субъекты уголовно-правовой идеологии, участники уголовно-правовой идеологии, уголовно-правовая политика, субъекты уголовно-правовой политики, участники уголовно-правовой политики, противодействие преступности.

Key words: criminal law ideology, subjects of criminal law ideology, participants in criminal law ideology, criminal law policy, subjects of criminal law policy, participants in criminal law policy, combating crime.

КУЗЕМБАЄВ ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук*

НОРМАТИВНІ ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ЗА ЗАРАЖЕННЯ КОРОНАВІРУСОМ SARS-COV-2 (COVID-19)

У зв'язку з поширенням в світі, та Україні зокрема, штаму вірусу SARS-CoV-2, що спричиняє захворювання інфекційною хворобою COVID-19 починаючи з кінця 2019 року, постало питання через небезпеку розвитку захворювання в організмі людини нової коронавірусної хвороби, що наразі не передбачає специфічного лікування, необхідності протидії поширенню серед населення України.

На протидію поширенню нового різновиду тяжкого гострого респіраторного синдрому (SARS) роду бетакоронавірусу під назвою SARS-CoV-2 в Україні були прийняті наступні нормативно-правові акти та зміни до діючого законодавства, в тому числі й кримінального, що виступають нормативними підставами кримінальної відповідальності.

По-перше, наказом МОЗ України від 25.02.2020 «Про внесення зміни до Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та пара-

зитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб» [1] було доповнено до Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 липня 1995 року [2], в якості особливо небезпечної інфекційної хвороби – COVID-19.

Даний нормативно-правовий акт має пряме відношення для встановлення ознак складу злочину, передбаченого ст. 130 «Зараження вірусом імунodefіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хвороби» Кримінального кодексу України (далі – КК). Дана диспозиція із кримінально-правовою нормою, що описана в ст. 130 КК є бланкетною та передбачає кримінальну відповідальність за зараження ВІЛ-інфекцією чи іншою невиліковною хворобою. Як було встановлено та доведено нами, що існування бланкетних норм кримінального права є цілком обґрунтованим і виправданим [3, с. 209].

В свою чергу, як зазначає Дудоров О.О., що у зв'язку з тим, що законодавство про охорону здоров'я не вживає поняття невиліковної інфекційної хвороби, проте виділяють особливо небезпечні інфекційні хвороби, тобто хвороби, які характеризуються важкими та (або) стійкими розладами здоров'я у значній кількості хворих, високим рівнем смертності, швидким поширенням цих хвороб серед населення [4, с. 309-310]. Отже, крім встановлення кримінальної відповідальності за діяння у вигляді: 1) свідомого поставлення в небезпеку зараження (ч. 1); 2) зараження особи (ч.ч. 2, 3, 4) вірусом імунodefіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби статтею 130 КК передбачається кримінальна відповідальність за зараження іншої особи й коронавірусом SARS-CoV-2.

По-друге, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 р. [5] передбачено внесення змін до ст. 325 КК «Порушення санітарних правил і норм щодо запобігання інфекційним хворобам та масовим отруєнням», у вигляді підвищення суворості санкції та переведення ст. 1 ст. 325 КК від злочину невеликої тяжкості до злочину середньої тяжкості. Дана диспозиція ст. 325 КК передбачає порушення санітарних правил і норм передбачених у Законі України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 6 квітня 2000 року [6], зокрема й тих, що введені Постановою Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 11 березня 2020 р. [7], в тому числі з 12 березня 2020 р. на всій території України карантину.

Додамо, що також пропонуються й інші заходи протидії поширенню коронавірусної інфекції в Україні та протидії іншим суспільно небезпечним діянням пов'язаних із введенням карантинних заходів, а саме Проектом Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо перепродажу товарів під час карантину, епідемії, надзвичайної ситуації, надзвичайного або воєнного стану) від 29.03.2020 р. [8], пропонується ввести зміни до КК України нової норми у виді статті

199-1 «Перепродаж товарів під час карантину, епідемії, надзвичайної ситуації, надзвичайного або воєнного стану» в наступній редакції: «1. Перепродаж товарів протиепідемічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню епідемії, пандемій, у тому числі поширенню коронавірусної хвороби (COVID-2019) та/або товарів, що мають істотну соціальну значущість, перелік яких визначений Кабінетом Міністрів України, якщо ціна перевищила у 1,5 і більше разів рівень ціни визначений Кабінетом Міністрів України на такий товар».

Даний законопроект нами не схвалюється через те, що ним порушуються базові принципи ведення господарської та підприємницької діяльності, так як порушується конституційний принцип право людини на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, що забезпечується ст. 42 Конституції України. Проте тільки, Законом України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 року [9] у ст. 22 якого встановлюється, що конституційне право людини на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, що забезпечується ст. 42 Конституції України може бути обмежено.

Список використаної літератури:

1. Про внесення зміни до Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб: Наказ МОЗ України № 521 від 25.02.2020 р. URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-25022020-521-pro-vnesennja-zmini-do-pereliku-osobливо-nebezpechnih-nebezpechnih-infekcijnih-ta-parazitarnih-hvorob-ljudini-i-nosijstva-zbudnikiv-cih-hvorob>
2. Про затвердження Переліку особливо небезпечних, небезпечних інфекційних та паразитарних хвороб людини і носійства збудників цих хвороб: Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 133 від 19 липня 1995 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0133282-95>
3. Кузембаєв О.С. Джерела кримінально-правового регулювання в Україні: доктринальні аспекти : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Кузембаєв Олександр Сергійович. – Одеса, 2017. – 305 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка – 7-ме вид., переробл. та допов. – К.: Юридична думка, 2010. – 1288 с.
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України № 530-IX від 17.03.2020 р. *Офіційний вісник України* від 03.04.2020 – 2020 р., № 26, стор. 26, стаття 955, код акта 98950/2020.
6. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України № 1645-III від 6 квітня 2000 року. *Офіційний вісник України* від 12.05.2000. 2000 р., № 17, стор. 5, стаття 690, код акта 15781/2000.
7. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 р. *Офіційний вісник України* від 24.03.2020 – 2020 р., № 23, стор. 296, стаття 896, код акта 98475/2020.

8. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України (щодо перепродажу товарів під час карантину, епідемії, надзвичайної ситуації, надзвичайного або воєнного стану) від 29.03.2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68480
9. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України № 1550-III від 16 березня 2000 р. *Офіційний вісник України* від 28.04.2000 – 2000 р., № 15, стор. 7, стаття 588, код акта 15660/2000.

Ключові слова: зараження коронавірусом SARS-CoV-2 (COVID-19), кримінальна відповідальність за зараження вірусом імунodefіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби, бланкетні норми кримінального права, кримінальна відповідальність, кримінальне право.

Ключевые слова: заражение коронавирусом SARS-CoV-2 (COVID-19), уголовная ответственность за заражение вирусом иммунодефицита человека или другой неизлечимой инфекционной болезни, бланкетные нормы уголовного права, уголовная ответственность, уголовное право.

Key words: infection by coronavirus SARS-CoV-2 (COVID-19), criminal liability for infection by human immunodeficiency virus or other incurable infectious disease, blanket criminal law, criminal liability, criminal law.

КУЗЬМІН ЕДУАРД ЕДУАРДОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук*

ТКАЧУК БОГДАН ПАВЛОВИЧ

*Національний університет «Острозька академія»,
аспірант кафедри правосуддя та кримінально-правових дисциплін,
Здолбунівська місцева прокуратура Рівненської області, прокурор*

ДЕЯКІ МІРКУВАННЯ ЩОДО «МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ» ТА ПРОТИДІЇ ЇХНЬОМУ РОЗСЛІДУВАННЮ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ

Останнім часом все більшої популярності та широкого вжитку і використання у новинному дискурсі набуває словосполучення «міжнародні злочини», і незважаючи на те, що наукові пошуки визначення цього поняття розпочалися досить давно [з певною долею умовності можемо стверджувати про 1986 р. і далі, наприклад: 3; 2], дискусія з цього приводу наразі триває [див., детальніше, наприклад: 4, с. 15-116], і більш того, суттєво актуалізується у сучасних реаліях сьогодення, – як у сфері міжнародного співробітництва та європейської інтеграції, так і в умовах правової реформи [6], в контексті розвитку кримінального права [11], стосовно питань імплементації міжнародно-правових норм та спроб забезпечення т. зв. «гармонізації (національного – Е. К., Б. Т.) кримінального законодавства з положеннями міжнародного права» [8; 9].